Pak já jsem s Drosillou hned z města uprchl
až do přístavu Drakóntova (takto jej
zvou místní občané). I spatřili jsme loď,
jež brzy měla odplout (lana na přídi
již stáhla), my jsme na ni vstoupili a tak
jsme šťastně pluli mořem, neboť provázel
nás Dionýsos cestou, provázel a též
nám zaopatřil k plavbě větry příznivé.
Vždyť *on* přec uskutečnil sňatek s Drosillou,
když zjevil se mi ve snách, a to ještě dřív,
než mohl jsem se s dívkou o tom domluvit.

IV

A tak jsme vlhkou cestou, klidnou hladinou
až do večera pluli dne již čtvrtého.
A jak jsme takto pluli s lodí stále vpřed,
jak už jsem o tom mluvil, znenadání, hle,
tu nejen do uší, ba také do mysli
nám ostře pronikl i rachot veliký,
jenž ozýval se z vesel lodi pirátské.
Tma večerní již všechno kolem zakryla,
již pod zem zapad Foibos a my lupiče
v té tmě jsme nemohli již dobře uvidět.

Ti zvyšovali vesly rychlost lodí svých,
i sílu rukou, nohou napjali, a tak
ty trojveslice jejich pluly rychleji;
vždyť veslovali mohutně a z plných sil,
jim vesla k námaze té sotva stačila,
i holých rukou k rychlé plavbě užili.

A když už byli naší lodi nablízku,
tu naráz všichni z pochvy meče tasili.
Vtom ale naši lidé, plavci stateční,
ač pramálo jich bylo, hrstka na počet,
a nemohli se rovnat smělým vetřelcům,
hned jako praví muži štíty popadli
a bránili se proti mečům nepřátel.
Ti na nás, my zas na ně, nic se nelekli
tak nesmírného počtu mořských lupičů;
tak barvila se krví mořská hladina
a odpor kladli statečně až do noci.
Přec nakonec však s lodí z boje unikli,
když většina jich padla při té šarvátce,
a ostatní, už chabí, k břehu přistáli.

Loď opustili plnou zboží těžkého
a že tam v boji padl jejich velitel,
tu do hor prchali a horských údolí.

I já, ač v boji zraněn, z lodi vystoupil,
jak lodníci jsem hledal spásu v útěku
a za nimi jsem spěl i s dívkou Drosillou.
Tak ve spěchu jsem držel, vlekl dívčinu,
a za ruku ji vedl do těch strmých hor,
až našli jsme tam místo houštím chráněné
a tam jsme si pak oba v skrytu usedli.

Když druhý den zas vyšlo slunce nad obzor,
my rozhlédli se z hory: dole spatříme
dým z obrovského ohně stoupat do výše.
A tušili jsme ihned, že ti lupiči,
když z lupu měli radost, spálili nám loď,
z níž náklad vzali a ji na souš vyvlekli.
My byli v nejistotě, proto hleděli
jsme pátravě sem tam, až pak jsme spatřili
nejasně výšinu, jež hradby měla kol,
jen jako v mlze, neboť byla daleko.

Hned rozběhnem se oba k městu onomu
a po dlouhé až době, s těžkou námahou
(vždyť od rána jsme šli až do tmy večerní)
jsme k němu dorazili. Do bran vešli jsme
a unikli tak zlobě mořských lupičů.

Však Chariklea stejně jako Kleandra
to město mělo vydat Parthům do rukou.
Ač unikl jsem nebezpečí na moři,
zas do tak těžkých útrap znovu upad jsem,
ach běda, s nejmilejší dívkou Drosillou.

Když z města vyšli občané a oslavit
šli narození Dia skvělou slavností,
i my se vydali ven s nimi společně.
Však krutých Parthů kmen se přihnal odkudsi
a útok učinil. Pak všechny zajal nás
a daleko nás odvlek, do své vlasti až
a vsadili nás všechny do vězení sem."

As takovými řečmi čas si krátili

a nad neštěstím lkali oba mladíci —
teď spřátelení, Kleandros a Chariklés.

Hned ráno nevzdělaný vládce Kratyllos
si s hněvem v tváři sedl vedle Chrysilly
a po boku měl svého syna Kleinia;
jak bylo u nich zvykem jednat s zajatci,
dal rozkaz všechny přivést k sobě z vězení;
když vyvedli je, vězni před ně stoupli si.
Jak vladařova žena zhlédla Charikla
v tom počtu, pocítila ránu v hrudi své
a střela touhy hned jí vnikla do srdce.

Tvář hladkou měl, pleť růžovou a zlatavé
měl vlasy, plece široké a kadeře
tak světle plavé mu až k boku splývaly;
měl štíhlé paže, prsty bělostné a tak
svou krásou a svou tváří oslňující
i nebe zastiňoval s mořem jasných hvězd.

Král na zajatce hleděl, před ním stojící;
část dal pak podřízeným satrapům a řek:

„Zde, parthští velitelé, dary přijměte
tak obrovské — dík příznivé mé Štěstěně."
Část pustil, aby zřeli světlo svobody,
však jiné nešťastníky do vězení vrh,
to aby rodiče je mohli vykoupit,
též četné zajatce dal stít: vždyť myslil si,
krev cizinců že bude žertvou vítanou
těm bohům, co mu šťastný návrat dopřáli.

A Kleiniovi darem určil Charikla
(ač o něj nežádal, vždyť všechnu mysl svou
ten mladík upínal jen k dívce Drosille,
té nejkrásnější z žen); král proto určil tak,
jen aby od otce měl syn tak velký dar.
Vždyť Charikleés předčil všechny zajatce
a z krásných jinochů on nejkrásnější byl.

Když tohle vykonal, král z trůnu zvedl se
a obětoval bohům skvělé oběti.

Však Kleiniás, syn barbarského Kratyla,
až dovnitř svého srdce těžce poraněn

(tak velice ho jala dívka zajatá),
sám k sobě mnoho různých, všelijakých slov
si šeptal sužován tak krutou bolestí:
„Je každá láska trýzeň, máš-li rád však tu,
k níž jiný lne, strast dvojí; je-li mladičká,
je trýzeň trojitá; a je-li krásná též,
tím větší trýzeň. A když toužíš po sňatku,
žár uvnitř sžírá ti i srdce samotné.
Já nemám sílu, abych prchl Erótu,
když křídla má a luk a žhavou pochodeň.
Ten dostihne mě křídly, spálí pochodní
a šípy svými do srdce mě zasáhne.

Tvá sladkost, cizí dívko s hrudí bělostnou,
i nektar, nápoj bohů, snadno překoná.
Když přirovnám tě k sladké révě, kdopak as
ti bude tisknout ňadra, sladké hrozny dva,
kdo vylisuje šťávu chuti líbezné
a nektarové víno, vonné jako med?
Tvá tvář mi připomíná louku, překrásná
ty otrokyně teď mé matky Chrysilly.
Tvá pleť je líbezná jak barva narcisu

a květ tvých líček je jak růže nachová,
tvé oči jsou jak tmavě modré fialky,
tvé vlasy vinou se jak snítky břečťanu.
Jak mohu od tvé krásy oči odtrhnout,
jak pohledu se vzdát i na tvou krásnou tvář?
Když chci je silou odtrhnout, ty nehnou se
a proti vůli mé mě neuposlechnou.

Jak zdá se, Erós má v své moci rostliny,
i železo a kámen, nejen lidi, vždyť
i železo se mění v magnet zřejmě tím,
že do sebe též přijme oheň milostný:
i ono svolí, přijde, kvapem přikvapí;
mně zdá se, jak bych viděl obou polibek,
i milého, i milé — zvláštní představa!
I rostlina má často ráda rostlinu:
tak palma nezapustí kořeny své v zem,
když nezasadíš blízko jiný ženský strom.
I moře zhlédlo sňatek Arethúsy kdys,
když křivotokým proudem k ní se přiblížil
tak sladký, mocný Alfeios — zpět jeho tok
mu brání obrátit jen touha po lásce.

Slyš, dívko s tvrdým srdcem, s hrudí kamennou,
a dej mi krásu svou, ten půvab půvabů."

A Kleiniás, když tak ho láska mučila,
se náhle na píseň a hudbu rozpomněl:
své štíhlé, bílé prsty do strun ponořil,
svůj hlas i dotek spojil v souzvuk líbezný,
pěl ke zvučným a krásným tónům lyry své:

„Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Kdys Venus vprostřed ulic syna Eróta
šla hledat, přitom takto nahlas volala:
»Můj syn se zatoulal, ach polapte ho hned
snad někde v uličce neb na křižovatce:
kdo o něm poví, ten dar velký dostane,
a odměnou mu bude přízeň Venuše.«

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Však dobře věz, kdo je ten chlapec s lukem, kdo
je Erós uprchlý, ten zlomyslník lstný,
dej pozor, ať tě také na smrt nezraní!
Slyš, jak si počíná, a pamatuj si to!

Když uvidíš ho, jak se sladce usmívá,
tu nejvíc zraňuje a touží zabíjet.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Když chytneš ho a zjistíš, že si snad chce hrát,
svým šípem zraní tě — dej pozor naň —, a když
ho spatříš běžet k tobě, chce tě políbit,
hned prchni! Chce tě ohněm spálit, zahubit.
Je hošík, má však oheň, křídla má a luk,
však spatřit jeho křídla oči nemohou.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Ten zraňuje a pálí, stíhá, dostihne.
Má srdce jako šelma, ač se usmívá!
Jak zdá se, s úsměvem on hraje krutou hru,
má radost z luku, kruťas, oheň rozsévá!
Nuž kdo ho najde, lapí, zprávu podá mi,
hned získá odměnu, jak přislíbila jsem.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Báj vypráví, že Pallas z hlavy Diovy
se zrodila, z ní vyskočila ve zbroji

a na svět přišla jako Panna rozumná.
Však tebe stvořil Erós ještě krásnější,
když na lůno tvé matky prsty položil
a dvojí barvu dal ti — mléčnou, růžovou.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
A když tě vytvářel, on zbraně nedal ti,
ni luk ti nedaroval, ani ostrý meč,
a přece učinil tě schopnou vraždit. Dal
ti místo luku dvojí oblouk obočí
a místo ostrých šípů střely očí tvých
a těmi zasahuješ přímo srdce mé.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Jak míří přesně, dívenko, tvůj luk,
jak účinný tvůj šíp! Mě zasáh, už ho znám!
Jak pálí po něm rána, jak je hluboká!
Jak neznámá to věc a jak je podivná!
Hrot nezpůsobí smrt — to samo zvláštní je —,
jen ránu hlubokou, jež trvá na věky.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!

Však pohleď, dívko! Zdá se, že se blíží noc,
a já mám ještě dlouhou cestu před sebou.
Nuž ke stolu mě pozvi nebo na lůžko,
či nechceš-li to, aspoň zapal pochodeň
mi od svých rtů — a já to zcela dobře vím,
že zapálíš ji vskutku, budeš-li jen chtít.

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!
Svým světlem ozáři mi dobu večerní,
svou září rozptyl temno, které svírá mě;
a ty mi dopřej dojít, louči planoucí,
až domů bez bloudění, bez úrazu — vždyť
můj rozum chorý je, má mysl třeští zle,
ty nesmíš odepřít mi léky tišící!

Ach, jak mě, Drosillo, svým žárem spaluješ!"
Když Charikleés poznal, pán že miluje,
hned k němu přistoupil (a jak by pravdu) řek:
„Jsi zamilován, vím, můj pane, Kleinie;
jsi zamilován do mé *sestry* mladičké,
jsi zamilován do ní, hezké, nejhezčí!
Co na tom? Vždyť i já, tvůj sluha, cizinec,

já Chariklés, tvor bídný, nešťastný, jsem též
kdys miloval, však marně, něžnou dívenku,
však nemoh jsem se, žel, s ní ani domluvit,
ač toužil jsem, a s ní se sejít nemohl,
jak ty se asi nesmíš sejít s Drosillou.

Když do zahrady plné růží, květin všech
jsem z okna hleděl, dívku spatřil jsem, a ta
až do dnešního dne tkví pevně v srdci mém.
Ta jemnou sprškou kropila tam bazalky,
též balzámové keře, bílé lilie,
pak lotosy a hyacinty, narcisy,
též ke krokusům lila vodu růžovou
a k řadě dalších květin libě vonících.
A tehdy spatřil jsem ty paže zakryté
jen zpola — bílý sníh by nepřekonal je,
a tehdy spatřil jsem ty prsty bělostné,
jež byly bělejší, než mléko může být.
Já zhléd ji a byl zajat krásou nesmírnou,
vždyť nevyrost jsem z dubu, nejsem z kamene.
Jat krásou, neschopen se ovládnout, já řek:
»Buď zdráva, pěstitelko květů tolika!

Proč neotevřeš kvůli mně ta dvířka? Což
jsi zapomněla na zlý osud Narkissa,
jenž z veliké své lásky vrh se do studně?
A mladý Hyakinthos — nevzpomínáš naň,
a na nešťastný disk, jímž krásný jinoch ten
byl zabit proto, že naň žárlil Zefyros
a potřeštěnou láskou k jinochovi plál?
Zda někdy na Venuši též si vzpomeneš,
kdy z bílých nohou, ostrým trním zdrásaných,
proud krve tryskal (tehdy růže bělostné
se v rudé změnily), když zvěděla, že jí
pad Adónis, a šla ho hledat? (Arés byl
tou krutou smrtí vinen.) Ach, ty neblahá,
zlá žárlivosti, častá zhoubo milenců!
Je zahrada vždy plná radosti i slz;
sic pyšní se, jak krásná dívka pěstí ji,
však všude neštěstí se zračí milenců.
Ty ale zřejmě nevíš, o čem vyprávím.«

To děl jsem oné dívce, ona na to hned
mi pravila: »Jak mile a jak příjemně
jsi potěšil mé srdce, plné bolesti!

Jak vidím, nešťastníku, lstný jsi čaroděj,
vždyť zkormoucení mé ty v radost obracíš.
Co povídáš, ty zlý? Jen vstup sem do vrátek
a prohlédni si sad — hle, zde je lavička;
a svými příběhy mě osvěž, vždyť ty sám
víš dobře, jak je láska velké neštěstí.
V mém sadě růžovém si růži utrhni,
zde usedni a já sem k tobě přijdu hned.

Co pojíš, ubohý? Zde není ovoce.
A není-li tu žádné zralé jablko,
pak místo jablka si vezmi ňadra má.
Nuž chceš-li, ubohý, skloň hlavu k nim a jez.
Když hrozny vína zralého tu nevisí,
pak aspoň hrozníčky mých prsů stiskni si,
a místo medu přijmi sladký polibek.
A místo stromů, větví, které obejmout
vždy musí ten, kdo trhá plody, stromem zde
ti budu já — sem pojď a již mě obejmi!
Tak místo větví budeš moje paže mít,
já budu ti i stromem; ke mně přimkni se
a trhej ovoce —to sladší je než med.«

Slož na mne, Kleinie, své všechny starosti:
z mých činů poznáš, jak jsem věrným otrokem!"

I pravil Kleiniás, syn barbarův: „Ach ne,
ty nebudeš už rabem ani zajatcem:
mým přítelem teď budeš, občan svobodný,
a budeš mít i hodnost satrapy — a pak
i pánem budeš tady statků rozsáhlých,
když pomůžeš mi k tomu, aby Drosilla
mou milenkou se stala, milenkou jen mou.
Teď, Chariklee, za tou dívkou jdi a jí
vše dopodrobna pověz o mých útrapách.
Už stravuje mě nemoc — stručně o tom slyš:
Mě touží uloupit bůh Hádés předčasně.
I slunce pro mne zašlo, zářný vládce hvězd,
jež dává lidem všem své světlé paprsky.
Ať řeky tekou nazpět ke svým pramenům:
jak smrtelný já zmírám, ale předčasně.
Ať vonné růže kvetou na ostružinách,
ať na světě se v pravý opak změní vše,
když Kleiniás teď musí zemřít, jestliže
mě neuchráníš zavčas smrti, Charikle!"

„Co Drosilly se týká, dobré mysli buď,"
tak řekl Chariklés, „a nijak nezoufej!
A k tomu ještě přidal slova útěšná:
Syn Afrodíty mořské, Erós, nevšim si
kdys včely, která spala v keři růžovém,
a ta mu žihadlo hned vbodla do prstu.
On, soužen bolestí, co nejrychleji moh,
k své božské matce letěl, volal hlasitě:
»Ach, matko, umírám! Had malý, křídlatý,
mě uštkl — venkovští ho lidé včelou zvou.«
Tu krásná bohyně se mile usmála
a řekla zraněnému: »Jestli bolí tě
tak nesnesitelně to včelí žihadlo,
můj synu Eróte, jak hrozně trpí as
ti všichni, které zraní šíp tvůj neblahý!«

To Kleiniovi řekl Chariklés a též
mu slíbil sňatek s Drosillou. — Pak maličko
se vzdálil, aby v rychlosti vše promyslil,
ne ale, jak by spojil dívku s Kleiniem,
spíš, jak by znemožnil ten záměr neblahý.

Hned spěchal, aby spatřil Drosillu a s ní
pak nad osudem smutným truchlil společně.
I najde ji, jak leží sama na louce
a spí tam přemožena tíhou starostí.
Svou krásou předčila i růže bělostné
a zdálo se, že vnímá s blahým úsměvem
i sladké švitoření krásných vlaštovek.
Ach, jak se zachvěl zároveň i úžasem,
a zároveň i strachem Chariklés, když tam
v tom sadě uviděl svou spící Drosillu,
jež zářila jak slunce, které na jaře
tak vrhá na lidi své teplé paprsky.

I usedl si blízko ní (vždyť střežil se
ji vzbudit ze spánku) — jen na ni upřeně
se díval a sám k sobě mluvil potichu:
„Snad samy Charitky, má lásko, nad tebou
tu tiše bdí a stále přítomné tu jsou
a dozor bedlivý tu mají, aby tě
nic zlého náhodou v tom spánku nestihlo.
Jak něžný dech tvých úst, má dívenko, a jak

se sladce usmíváš! Kdys dala příroda
tvým rtům a také tvářím rudou barvu — tím
se zdá, že nyní hoříš plamenem a též
tak dala narůst po pás plavým vlasům tvým,
že nemůže ni zlato s nimi soupeřit.

Ty mlčíš, dívko, kolem tebe mlčí vše:
zde nezní vrabčí cvrkot ani chodcův krok,
ni hlásku neslyšet, zde had se neplazí,
i vítr přestal vanout, jak se aspoň zdá,
má ostych před tou krásou, která tady spí.
Jak teď jsou tiše švitořiví vrabčíci!
Jen potůček tu šumí, lásko, touho má,
tak aby spánek tvůj tím ještě hlubší byl
a v zurčení svém jak by potok hovořil:
Ach, jak jsi celá líbezností oděná,
a mlčíš — mlčí s tebou chladný vánek též.
Ty spíš — a s tebou spí i všechen větrů rod.
Je slyšet jenom tiché proudů zurčení
a mlčí s tebou všichni ptáci zpěvaví,
vždyť neslyší v té chvíli v odpověď tvůj zpěv.

Zdroj zapomnění, spánek, neměj v oblibě,
vždyť působíš tím zřejmě smutek slavíkům,
když chvíli nezní s nimi přesladký tvůj zpěv.

Tvá slova, dívenko, jsou sladká jako med.
A vy, ctné Charitky, mně nápomocné vždy,
vy božské, jejichž hruď jak perly bělostná,
dál střezte pečlivě a chraňte, hlídejte,
i hruď a šíji, záda spící dívenky
a odhánějte od ní plémě chtivých much.
Vždyť není na strast lásky lék dost účinný,
jen zpěv a Múza mohou zmírnit útrapy.

I obra Polyféma kdysi poranil
šíp Erótův, jenž vnik mu do srdce —a on
žár lásky k Néreovně v žilách pocítil.
Lék nenašel však žádný na tu „nemoc" svou,
jen zpěv a sladkou píseň, loutnu, sedátko
kdes na skále a odtud zíral na moře.
Jak myslím, budou létat (v tom se nemýlím)
dřív ve vzduchu i okřídlené kameny,

meč dříve rozetne i diamant, však bůh
v svět nepřestane střely pouštět, dokavad
tu bude krása žít a oči hledat ji.

A jednou ustanou i bouře na moři,
též jednou přestanou i všechny větry vát,
i roznícený plamen opět uhasne:
jen v nitru těch, jež zranil Erós lučištník,
tam neustane bouře, oheň nezhasne.
Vždyť ty, jež do planoucí pece uvrhne,
ty stráví, jako oheň roztavuje vosk.
Je Erós lučištník tvor velmi svízelný:
jak pijavka se přisaje a vypije
krev všechnu z člověka — Jak zlá to choroba!

Ten Erós, Erós! Koho náhle uchvátí,
pak pálí ho a sžíhá, stráví žárem svým!
Vždyť od těch, co tím žárem, Lásko, zaplanou,
i silnou louč by bylo snadné zapálit.
Ty působíš, že muž si ve snu častokrát
i myslí, že svou milou drží v náručí.

Tak každý milenec (ach, touhou, před níž skrýt
se nelze) v Erótově síti uvázne
jak myš, jež do krajáče spadne se smolou.
Já myslím si, že ten, kdo moh by uniknout
i před Erótem mocným, vládcem křídlatým,
ten doved by i sečíst hvězdy na nebi."

V

Nuž slovy těmito a mnoha jinými
sám k sobě v tichém bolu mluvil Chariklés,
až pojednou se ze sna vzbudí Drosilla.
Když beze slova dlouhou chvíli seděla,
tu vedle sebe spatří svého Charikla
jak milující srdce duši milenou.
Hned setřela si rukou potu krůpěje
jak perly. Kdo by ji v tu chvíli uviděl,
jak vzbudila se, ten by jistě prohlásil:

Ó, Die, otče Olympských, jak těší nás
ty všechny radosti, jež máme v životě,
jak písně, víno, rozkoše, a skvělý stůl,
dům velký, zlato, stříbro, drahé kameny
a jiné bohatství i peněz, majetku.
I to nás těší (kdo by tohle popřít moh?),
ne tolik však, jak dívka s pletí růžovou,
když před polednem z víček spánek zaplaší
a kapičkami potu tvář má zrosenou
jak tráva ranní rosou zvlhlá na jaře.
A kdo by zlíbat mohl její něžnou líc
i s krůpějemi potu, který zrosil tvář,
ten rosou svlaží oheň, plamen uhasí,
jenž v nitru spaluje i srdce samotné,
však ubohé a žárem zcela spálené,
vždyť láska ho už dávno v popel změnila.
Však žhavé dívčí rty jak uhlí řeřavé,
ty mohou utišit žár srdce žhavého.

Tu posléz Chariklovi praví Drosilla:
„Mně zdá se, Charikle, že stojíš vedle mne.

A jsi to vskutku ty, co stojíš zde, či snad
si se mnou zahrává jen přelud nějaký?
Mé rty svlaž svými rty a prsty natáhni
a dotkni se mé šíje, tváře mé — a jak
já tebe miluji, tak miluj i ty mne!
Máš ze srdce mě rád? Sic myslela bych si,
že mám jen polovinu lásky v životě.
Je správné snad své milé bolest působit?
Jen na jediné větvi jedno hnízdo stav,
kam nemohl by snadno vniknout nepřítel,
ať okřídlený pták, ať plazící se had.
Když slyšíš tu, jež první lnula k tobě, trp,
však přednost přede mnou ať nemá Chrysilla,
ta žena zestárlá — já dívka proti ní!
Jen slyš, jak Erós křídly tluče na protest!
Má Erós luk a křídla. Žena odkvetlá
jak mohla by ho lapit?“ Na to Chariklés,
jenž netušil, co vše ho čeká v budoucnu,
jí odpověděl v jemném žertu (nevěděl
nic o tak kruté lásce staré Chrysilly,
ač Drosilla se o ní před ním zmínila):

„To říkáš jistě jenom žertem: dobře vím
(vždyť vyznám se už v lásce), kterak dovedou
být ženy žárlivé. I řeči vylhané
si smyslit umějí, a to, co vytvoří
si jenom ve své představě, to jako by
už na své vlastní oči vskutku viděly
a za skutečnost mají ty své výmysly.
Já ale snáším žerty, pokud lze je snést,
a zhrdám všemi ostatními dívkami,
jen toužím po tobě — měj celý život můj!“

Zas na to Drosilla: „Tvým slovům, Charikle,
bych ráda věřila, jen kdyby Chrysilla
smrt jedem nechystala svému manželu.
Ach běda, běda, ona plane žárlivě
jen pro Charikla, muže velmi krásného.“

Vtom Chariklés jí skočil do řeči: „Ach co,
co říkáš, Drosillo? Co říkáš?“ zvolal hned.
„Tvá slova značí radost, ale také pláč.
Vždyť jestli zemře tyran Kratylos, to nám,
těm rabům nešťastným, by bylo vítané.

Pak snadno šíje ze jha osvobodíme
a o Kleinia vůbec nemusíme dbát.
A že teď trpkou láskou hoří Chrysilla,
již vrásčitá, to myslíš nelze odvrátit?
Ach nikdy, nikdy! Buď mi Themis svědkyní,
žár Erótův, že nikdy stará, ubohá
ty ženo, neobejmeš mě, ty potupo
tak trpká pro mé srdce, krutá, bahnitá!
Tvůj polibek by, ženo, pro mne trestem byl!
Máš tvrdé rty a ústa na troud vyschlá již,
tvé tváře vysušil a svraštil roků běh,
máš oči krhavé, byť podmalované,
a líce bledé, kryté barvy nánosem.

I kdyby Chrysilla, teď ošklivá jak tma,
se stala krásnější než sama Venuše,
jak s barbarkou bych moh se, milá, zasnoubit
a zapomenout na slib, na svou přísahu?
Pryč s mocí vladařskou! Nač úřad satrapy?
Pryč s bohatstvím — to není pro Chariklea!
Svou čest já nezaprodám za slávu a moc.

Mě láska spojila a touha s Drosillou,
kéž nikdy, dívenko, mi nejsi odňata!
Ach krásný Diův synu, zdali vidíš mě?
Vždyť tys mi přislíbil ten sňatek s Drosillou,
a nyní stará žena s myslí barbarskou
a s krutým srdcem chce mě od ní odtrhnout!
Ty vidíš její nátlak, její chorobu.
Zab Kratyla a Kleinia a posléze,
ty mocná vládkyně, i sama sebe zab!
Tím zavděčíš se mně, teď svému otroku,
a zavděčíš se dívce, otrokyni své.
To starostí však bude bohů, Drosillo!

Co počít si však máme ve svém neštěstí
i s láskou mého pána Kleinia? Teď ty
mi trochu poraď, neboť poslal mě,
ať oba dva vás spojím a vše zařídím."

I zaslzela trochu Drosilla a dí:
„Ó Die olympský, ty nebes vladaři,
proč necháváš mě stále žít v tom neštěstí,
žít v dálné cizině a nemít domov, vlast?

Proč spíše mořský jícen nepohltil mě?
Ach, proč mě nezahubil meč těch barbarů?
A chceš-li, abych žila dál tak uboze,
proč aspoň v tvrdý kámen neproměníš mě?
Proč nedal jsi mi křídla, jako dávno kdys
dals Pandíonovým dcerám v Athénách?
Proč neroztrhal mě lev silný, odvážný
hned na místě, jak z houští by se vyřítil,
když přes lesy a srázné hory prchala
jsem před zpupností oněch mořských lupičů?
Ach bozi, oč by bylo tenkrát pro mne líp
tam zemřít, konce těchto strastí dočkat se,
než ve věčném žít pláči v zemi barbarské
jak ponížená služka, jatá, ubohá!

Můj drahý, milený, já ale toto vše,
to věř mi, ráda snáším, jen mi neplač už!"
(Když poznal on, že jenom pro něj trpěla,
tu styděl se a slzy skrápěly mu tvář.)

To řekla Drosilla a na to Chariklés
zrak upřel na hnízdečko vlaštovek a děl:

„Ty, krásná vlaštovko, tys přišla na jaře,
teď létáš tu a vesele jen švitoříš
a stavíš jedno hnízdo pro dvě mláďata,
a až se bude blížit zima, odletíš.
Však Erós lučištník, ten okřídlený bůh,
se zahnízdil v mém srdci navždy, navždycky.
Hle, jeden Erótek už peřím obrůstá
a jiný ve vajíčku ohlašuje se,
pak další z vajíčka už už chce vyskočit;
ti mladí otvírají stále zobáčky,
mně štěbetáním ruší srdce ubohé.
A ptáčátka, jak dospějí, hned zplodí zas
mi v srdci nové síly, tolik Erótků
vždy plodit, hřát a živit, trpělivě nést.
Mít lásku těžké je — však těžší nemít ji,
a ze všech strastí zřejmě největší je ta,
když milenci se snadno spojit nemohou.

Jak býkům dala kdysi rohy příroda,
tak koním kopyta a plachým zajícům
zas rychlé běhy, smečkám lvů zas přeostré
a silné drápy; schopnost plovat ve vodě

zas dala rodu němých ryb — a ptákům všem
zas dala křídla, mužům rozum, schopnosti.
A tobě, Drosillo, když nic už neměla,
zas dala krásu: ta je místo štítů všech,
je místo střel a místo mnoha oštěpů:
tou zvítězíš i nad nejtvrdším železem,
i nad hltavým ohněm, prudce vzníceným.

Já, Drosillo, jsem svému pánu Kleiniu
však slíbil šťastný sňatek s tebou, ale ne
že chtěl bych slib svůj splnit (při bozích, to ne!),
jen abych planoucímu srdci barbara
dost času dopřál na uklidnění, a my
tu mohli uvážit, co máme dělat dál.
Je vskutku načase už teď se poradit,
jak mohli bychom zhasit lásku Chrysilly
i syna Kleinia, jenž nyní je můj pán."

To byly úvahy, jež v mysli tanuly
jak Charikleovi, tak dívce Drosille
(vztah jejich lásky čistý, cudný zůstával) . . .

Tu donesla se náhle k sluchu novina,
že nečekanou smrtí zemřel Kratylos.
A proto oba hned se spolu rozloučí
a spěchají k svým pánům v šatě smutečním,
vždyť dovědět se chtěli, co se událo.
Hned ze všech stran se sbíhali tam poddaní,
jak muži, ženy, vládcové i barbaři.
A vprostřed davu u mrtvého Kratyla
tam stála v nářku Chrysilla a pozornost
jak věnovala by jen vládci mrtvému,
však vpravdě její zrak tkvěl na Chariklovi.

„Tys před svou ženou odešel i před synem,
můj choti Kratyle, nás v žalu zanechals.
Meč v ruce náčelníka v kruté seči kdes
tě nezahubil zákeřně, též z nepřátel
se nikdo neodvážil stavět na odpor:
to vůle bohů olympských tě poslala
v dům chladný Plútóna, jenž vládne v podsvětí.
Ach, kdopak bude nyní vládnout po tobě?
Kdo pánem stane se tvé choti Chrysilly?

Kdo s laskavostí otcovskou se ujme mne,
tvé choti Chrysilly, a syna Kleinia?“

Tak tesknila — leč brzo Charikleovi
vzkaz poslala, však trpký pro Chariklea
i Drosillu, vzkaz oné mladé dvojici —
už totiž pochovali vládce Kratyla,
jak přikazoval jejich zákon barbarský.

„Vím, Charikle (a mluvím pravdu!), dovedeš
i v sochách dívek z kovu lásku roznítit,
jíž nelze uniknout, ty nešťastníku můj!
Však uvaž: v mrtvé nelze chovat naději —
jest naděje jen v živých, v mrtvých není už.
Ty sladký čaroději, ach utiš poutnici
(vždyť lidi měníš v kámen, kámen v lidi zas) —
i kámen zaznívá tvých kroků ozvěnou.
Ty hvězdo jasná, sviť i mně, své přítelce.
Ach, zapěj vlaštovko, pěj píseň útěšnou.
Vždyť samy Múzy lijí nektar na tebe,
tvá sladká ústa činí ještě sladšími.

Proč ale ti to říkám? Přání moje slyš!
Sníh nese zhoubu stromům, sucho řece zas,
síť vrabcům a též tělu různé nemoce,
zmar ženám nese láska mužů mladistvých.
Proč hledíš na mne zrakem přísným, nevlídným,
když k tobě vzhlížím já tak ráda, upřímně?
Je cvrček milý cvrčkům, pastýř pastýřům
a mravenec svým druhům, mně jen ty, jen ty!
I Erós slepý je, ne Plútos toliko!
Vlk pátrá po beranu, koza po trávě,
psi po zajíci, divý medvěd po ovci,
po mláďatech vrabce jde jestřáb s paňáty;
já, Charikle, však prahnu jenom po tobě!

Ty ale ke mně stále nevšímavý jsi;
a nechceš-li se poddat, mysli na žáby:
ty také necítí buď nenávist neb hněv
k toužícím po vodě: ty též se nehněvej!
Už nemusíš (měj rozum) strach mít z manžela,
ten přece, jak sám vidíš, mrtev je. A tak
měj všechno, co je mé, měj mne též,
vládkyni!
Buď satrapou a vládni, užívej všech poct;

teď místo zajatcem buď pánem věcí všech,
i mého majetku. Též věz, že Drosilla,
tvá sestra, bude svobodná a nadále
mou spoluvládkyní, a potom za chotě
si podle vlastní vůle zvolí satrapu.
Ach, kdo tak velké štěstí hned by nepřijal?
Ty za tak velký dar mi přislib sňatek svůj,
můj muži Charikle, můj choti vznešený!"

To řekla, s radostí pak stiskla Drosillu
a svírala ji dlouho vřele v náručí
(vždyť ona přece měla vyřídit ten vzkaz)
a dodala: „Buď při mém sňatku s Chariklem
mou pomocnicí ty, z všech žen mi nejdražší!
Vždyť slyšela jsi sama, s jakou důvěrou
a se vší jistotou jsem dary slíbila!
Proč bylo by tu třeba ještě dalších slov?"

Když dívka vyslechla ta slova přetrpká,
tu jako by ji zasáh oslnivý blesk!
Co počít neví si, a proto kolísá
a o dvou možnostech v své mysli přemítá:

„Já Chariklovi přece říci nemohu,
ach, jaké přání chová tato barbarka!
Vždyť on by možná ani nesnes slova má,
však je to příležitost spatřit Charikla!
Nuž rychle k němu půjdu, budu mluvit s ním!"

A tak se odebrala k Charikleovi,
když slunce k západu se právě schýlilo.
Již Kratylos byl pohřben od svých poddaných
dle zvyků barbarů, jak už jsem pověděl.
Vzkaz Chrysillin mu vyřídila s bolestí;
ta smutná slova rozťala jak ostrý meč,
žel, srdce Chariklovo. Zvolal v bolesti:

„Ach běda, jaký je to pro mne smutný den!
Můj miláčku, má sladká dívko Drosillo,
jak kormutlivou zprávu jsi mi přinesla!
Ach, ach, má vlaštovko, tak sladce mluvící,
mou duši naplnilas trpkostí svých slov,
ač sladká, zlatá ústa máš a libou řeč.
Ach běda, Charikle, jak krutá Štěstěna,
jež drtí mě už dlouho svými záměry!

Ach, jaký budou konec naše strasti mít,
i naše rozmanitá nebezpečenství?
A který z bohů všech a v kterém čase as
již ukončí ty naše strázně, všechno zlo?
Jak dlouho ještě budeš, krutý osude,
nás svírat ve svých nejrůznějších osidlech
a sužovat v tak bezpočetných útrapách?"

Tak oba velmi naříkali společně.
A ještě neuběhlo dvakrát devět dní,
co skonal barbar Kratylos, když najednou
sem správce arabského krále Chaga, hle,
list přines Chrysille a žádal poddanství.
Když vyslechla ten vzkaz a Mogga spatřila
(tak satrapa ten slul), se velmi ulekla.
Již pohled na satrapu zle ji pomátl
a zbavil řeči — ihned syna Kleinia
si povolá a přijme dopis od posla,
v němž bylo napsáno: „Já třikrát největší
sám Chagos, vládce Arabů, tak žádám, tak
i velím, aby Chrysilla, choť parthského

kdys vladaře a s ní i její veškerý
lid parthský poddaný mi platil poplatky.
Hned vyvolte si jednu ze dvou možných cest:
buď vládce Chaga poddanými budete
a jemu každoročně daně odvádět,
čímž získáte si za svou včasnou poslušnost
hned jeho přízeň, jeho laskavost, když však
ho neposlechnete, pak brzy spatříte
zde vojsko Chagovo, jež na vás přitáhne."

Když Kleiniás si tato slova přečetl
(byl totiž odvážný a hotov bojovat),
ten dopis roztrhl a Mogga samého,
ač Chagovým byl mocným satrapou,
i s výhrůžnými slovy přiměl k návratu.

Když přišel do své vlasti, Moggos bez dlení
to všechno vypověděl vládci Chagovi,
čímž mysl Chagovu zlým hněvem naplnil.
Tu neprodleně byli vůdci svoláni,
již roznícení k válce rychlým dopisem,

jejž poslal vladař Chrysille; tu na koni
král ihned stanul vprostřed vojska pěšího,
jež utvořilo kolem něho velký kruh;
král plný pýchy byl a kypěl odvahou,
byl jist, že vztyčí — vítěz — velké znamení.
Měl na rameni jako vůdce zlatý štít,
kde zobrazen byl Héraklés, jak zabíjí
saň lernskou — Chagos k boji tímto obrazem
vždy mysli dodával a nítil odvahu:
vždyť tvůrce obrazu tu musel pro ten štít
i reka vypodobnit znamenitého —
tím v boji nejtěžším byl silák Héraklés.
V té nádheře tam skvělý jezdec Chagos stál,
svým lukem, toulcem, ostrým mečem ozbrojen,
a mluvil k vojsku: „Vůdci nižší, vyšší též,
jimž k radosti jsou divé řeže bitevní,
z mé vůle Moggos, váš to spoluvelitel,
byl včera vyslán k Parthům, lidem ničemným,
jimž nyní vládne Kleiniás i s Chrysillou,
svou matkou; žádal tam, ať platí Parthové
své poplatky, a též je vyzval, aby hned
šli konat Arabům své služby povinné.

Leč Chrysilla i Kleiniás ni na chvilku
mu nesvolili u nich meškat, dokonce
ho odeslali domů s velkou potupou.
„Co odpovíte na to," Chagos zeptal se,
„vy muži bojechtiví s mečem po boku?"

I řekli vůdcové: „Náš vládce vznešený,
tak mocný, že se třese i svět nejzazší,
i všechna vojska, všechny kmeny barbarské,
i vrchní satrapové perských vladařů,
i každý nepřítel a vladař, náčelník.
To smrt by pro nás byla, posměch by nás stih
všech kmenů kolem nás, ať blízkých, vzdálených;
je nutné ztrestat zpupnost vojska perského;
my potřeme je sami s božskou pomocí,
tvé přítomnosti přitom není potřeba.
My sami vytáhneme na ně do boje,
s tvým vrchním svolením my zaútočíme
a napadneme zemi parthských nepřátel.
Tvá obávaná moc ať v klidu ponechá
lid klidný venkovský a neozbrojený,
i piráty, co žijí ze svých loupeží."

I řekl na to Chagos, vládce Arabů:
„Já pro tu vaši zdatnost, mužnost chválím vás,
mí spolubojovníci štítem chránění,
vy děti žírné země koně živící."
Tu Epameinóndás, ten nejskvělejší rek,
když spatřil vojsko plné mužné odvahy,
však vojsko, které nemá vůdce, pronesl:
„Toť veliké je zvíře, ale bez hlavy.
I sluší se jít rovněž s vámi do boje,
mí spolubojovníci, rodní přátelé."

Tak tedy promluvil k nim vůdce Arabů
a přehlídku jel konat vojska vlastního.
A nato všechen vojenský lid Arabů
s tou řečí svého vůdce vřele souhlasil.
Hned ale na výpravu nevyrazili:
dřív přilby čistili a koně učili
zvuk polnic snášet s břeskným hlaholem
a zápasili spolu — na boj příprava.
Pak vládce nařídil již troubit na pochod;
voj celý Arabů hned vsedl na koně

a po osmi dnech jízdy všichni dorazí
až k neradostné vlasti kmene parthského.

Pak postavili stany vprostřed roviny,
kde blízko protékala řeka Saros; tam
však nepřátelské vojsko Parthů nemělo
dost odvahy jít v boj vně hradeb s Araby:
ti totiž měli jízdu silnou nesmírně.

Lid parthský uzavřel své brány hradební
a bránili své hradby praky s kamením;
a ze čtyřkřídlých strojů metal balvany,
jež do veliké dálky takto létaly.
Parth rozestavěl muže, skvělé vrhače,
ti vysílali z výše hradeb kameny,
též znamenité střelce z luků, praků svých.
Též věže postavili pevné, dřevěné
a ty pak obložili proutím svázaným;
přes horní okraj hradeb kůže nakladli,
jež měly před střelami chránit vojáky.

Tak vkrátku opevnili celé město své,
vždyť hrozil velmi prudký útok Arabů.

A zatím nesčíslné šiky Arabů,
již přichystané k srážce s vojsky parthskými,
kol města pustošily mocně pozemky.
A ničily i parthské pevnůstky, když je
se nezdařilo naráz dobýt zbraněmi;
též ohněm spalovaly pole okolní
a do otroctví odváděly rolníky.
Lid arabský měl dlouhá kopí: kolik tam
zle zhubil lidí, nelze ani vyslovit.

V den druhý přivlekli až k hradbám stroje své,
jež byly okované; z proutí upletli
zeď velkou, obrannou, a umístili ji
jak úkryt chránící je proti metačům
střel kamenných, jež na ně vrhal nepřítel.
Pak Arab proti hradbě vrhal balvany
a z lučištníků každý střílel na Parthy:
ti zasaženi šípy z hradeb padali

i s kameny a s luky. Střely Arabů
tak přesně mířené jim z hradeb srážely
a rozbíjely zcela vznosná cimbuří.

Však v noci Parthové lstně zaútočili —
cíl jejich: obléhací stroje Arabů.
(Je totiž zvláštní schopnost Parthů nalézat
tak četné lstivé úklady a užívat
jich k zdolání a zapuzení nepřátel.)
Ti na hradby si stoupli, dolů hleděli,
pak zamířili střely proti proutění,
jež bylo pro Araby krytem ochranným,
a vystřelili šípy rozežhavené,
čímž zapálili všechny stroje nepřátel:
vždyť proutí ještě suchým listím porostlé
se snadno vznítilo a všechno shořelo;
tak snadno Parthové tím ohněm zničili
hned všechny obléhací stroje Arabů.

Vráz z vojska divých Parthů k nebi nesl se
křik, výskot jásavý a zvuky kastanět.

Když třetí den však nastal, Arabové hned,
zle rozpáleni hněvem, sáhli po zbrani
a celé město těsným kruhem sevřeli.
Pak vzplála strašná bitva a v ní konečně
se opevnění Parthů zmocnil nepřítel.
I kovozubý Arés mezi šiky stál,
kde Arabové lítí s Parthy bili se,
a s radostí tam vřavě bitvy naslouchal.

Když padl Kleiniás (byl totiž usmrcen,
když oboustranná bitva právě zuřila),
tu Chrysilla si vzala nabroušený meč
a ten si ponořila přímo do srdce —
tak vypustila žalně duši se synem;
však Drosilla, jež stála v středu vraždění,
z té prudké seče vyšla bez poranění
(vždyť proti kráse jsou i meče bezmocné),
však z těch, co byli uvnitř města zajati,
část větší pobita jest meči ostrými.
V té řeži krvavé též byla valná část
všech bojovníků parthských zcela zničena.

Však Chariklés i se svou dívkou Drosillou
a s nimi přítel Kleandros, ti arabským
sic mečům unikli, však spolu opětně
jsou spjati okovy, jež nelze roztrhnout,
a takto (běda, žel!) se zase všichni tři
už do třetice spolu octli v zajetí.

VI

Pak Chagos, nejmocnější vládce Arabů,
se ihned nad ženami všemi slitoval,
dal uložit je na vozy i s kořistí,
již bylo zcela snadné odvézt s sebou pryč,
však od žen oddělit dal muže zajaté
a vydal rozkaz, aby sami pěšky šli.
Pak všichni do vlasti se rychle vydali.

I přišli cestou k místu velmi sráznému
a hustě zarostlému borovicemi;